

Insight.Improvement.Impact.®

Etkili Öğretim Kılavuzu Serisi No: 46

Öğrenme ve Öğretmeyi Geliştirme Merkezi
Orta Doğu Teknik Üniversitesi

2010

Etkili Düz Anlatım Yöntemi¹
William E. Cashin,
Emekli Profesör, Kansas Eyalet Üniversitesi

“Matbaa yakın zamanlarda icat edildiğine göre, üniversite profesörleri neden bu kadar çok düz anlatım yöntemi ile ders anlatmaya devam ediyorlar?”

Anonim

Öğretme ve öğrenme için pek çok yöntem bulunmasına rağmen düz anlatım yöntemi hala bizimledir. McKeachie şöyle belirtir: “*düz anlatım, belki de en eski öğretim yöntemidir ve hala dünyanın tüm üniversitelerinde en yaygın kullanılan yöntemdir*” (McKeachie ve Svinicki, 2006, s.57).

McKeachie'nin bu tespiti, IDEA öğrenci değerlendirme verileri ile de desteklenmektedir (The IDEA Center, 2009). Öğretim elemanlarından derslerinde başvurdukları birincil yaklaşımı belirtmeleri istendiğinde, değerlendirme kapsamında bulunan toplam 178.034 dersin %58,6'sında “düz anlatım” kullandıklarını belirtmişlerdir. En çok tercih edilen ikinci seçenek ise %13,6 ile “tartışma” yöntemi olmuştur. Diğer taraftan, öğretim elemanlarından ikincil yaklaşımlarını belirtmeleri istenildiğinde, değerlendirme kapsamındaki 149,687 ders arasında, %27 ile “tartışma” birinci sırada yer alırken, “düz anlatım” %14,9 ile ikinci sırada yer almıştır.

“Düz anlatım” yönteminin bizim için tam olarak ne ifade ettiğini sorgulamamız gerekir. Davis'in (2009, s.148) tanımı, belki de en uygun olanıdır: “Düz anlatım ses, mimik, hareket, yüz ifadesi ve göz temasının ders içeriğini tamamlayıcı ya da içerikten uzaklaştırıcı olabildiği özel bir tür iletişim şeklidir.” Ayrıca “düz anlatım” dersleri, tartışma olmasa bile, çeşitli medya seçenekleriyle birlikte soru-cevap tekniğini de içerir.

¹ Bu çalışma, Individual Development and Educational Assessment Center – IDEA Center izni ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğrenme ve Öğretmeyi Geliştirme Merkezi tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Kaynak göstermek şartıyla yapılan kısa alıntılar dışında, raporun tamamı ya da bir bölümü basılı ve dijital olarak çoğaltılamaz; elektronik ortamlar da dahil olmak üzere herhangi bir ortamda paylaşılabilir. Çalışmanın çeviri hakları saklıdır.

Bu çalışmayı aşağıdaki gibi referans gösterebilirsiniz:

Cashin, W. E. (2010). *Etkili düz anlatım yöntemi* (Çev: ODTÜ Öğrenme ve Öğretmeyi Geliştirme Merkezi). Manhattan, KS: The IDEA Center.

Yazarlar, bir öğretim tekniği olarak düz anlatımın etkili olduğu fikrini sorgulamaktadırlar (örneğin, Chickering ve Gamson, 1987). Yine de, öğretim elemanlarının çoğunluğunun zaman zaman düz anlatım tekniğini kullanmaları gerekir.

Bu makale, tek taraflı iletişim vurgusu ile yani öğretmenin konuştuğu ve öğrencilerin dinlediği genel bir öğretim metodu olarak ele alacağımız düz anlatım yönteminin kalitesinin nasıl geliştirileceği hakkında literatürdeki bazı önerileri özetlemeye çalışacaktır.

Ek okumalar için: Bu çalışma ağırlıklı olarak dört kitabı esas almaktadır: Davis (2009), *Tools for teaching* (s.148-161); Forsyth (2003), *Professor's guide to teaching* (s.49-86); Lowman (1995), *Mastering the techniques of teaching* (s.99-157); McKeachie ve Svinicki (2006), *McKeachie's teaching tips* (s.57-73).

Ayrıca, düz anlatım ya da üniversite öğretimi ile ilgili Bligh (2000); Brown ve Atkins (1998); Erickson, Peters, ve Strommer (2006) ve Kiewra (1991) gibi diğer yardımcı kaynakları da önerebilirim.

Üniversite düzeyinde öğretme ve öğrenme hakkında kapsamlı bir kaynak ise Jossey-Bass yayınevinin yılda dört kez çıkardığı *New Directions for Teaching and Learning* serisidir.

Düz Anlatım Yönteminin Güçlü Yanları ve Sınırlılıkları

Düz anlatım yöntemi özellikle Bloom sınıflamasının (Bloom vd., 1956; ayrıca bakınız Anderson ve Krathwohl, 2001) temel düzeyi olan bilgiyi aktarmak için elverişlidir. Sınıf içinde düz anlatım yöntemi tasarlanırken, ders materyalinin öğrenciler için anlamlı olmasına dikkat etmelisiniz ki bu da öğrencilerinizin konu hakkındaki arkaplan bilgisini değerlendirmeniz gerektiği anlamına gelir. Hangi kavramlar ve ilkeler öğrencileriniz için yeni bilgiler olacak? Bu, düz anlatım yöntemine has bir avantajdır çünkü ders materyalini dersi alan öğrencilere göre her dönem yeniden geliştirmenizi sağlayacaktır.

Eğer konuşmacı konuya kendi heyecanını katarsa düz anlatım yöntemi ile ders konusunun özünü öğrencilere aktarabilir.

Belki de, düz anlatım yöntemiyle ilgili diğer avantajlar ana bilim dallarındaki lisansüstü eğitimi/dersleri ile daha çok ilgilidir. Düz anlatım belli bir alanda uzmanların nasıl düşündüklerini, sorunlara nasıl yaklaştıklarını ve bir problemi nasıl çözmeye çalıştıklarını gösterebilir. Bir düz anlatımla dağınık ders materyalleri özetlenebilir ya da en son keşifler ve konular tarif edilebilir.

Ancak, düz anlatımın bazı ciddi sınırlılıkları da bulunmaktadır. En önemli sınırlılığı kavrama, uygulama, sentez, değerlendirme (Bloom vd., 1956) ve yaratıcılık (Anderson ve Krathwohl, 2001) gibi üst düzey öğrenmeler için uygun olmayışıdır.

Belki bu sınırlılığa eşdeğer olarak, geleneksel bir düz anlatımda, öğrenciler çoğunlukla pasiftir. Bu durum öğrencinin dikkatinin çabuk dağılmasına neden olur. Bir düz anlatımda sadece öğretim elemanı konuşuyorsa öğrenci için geri bildiriminin bulunmayışı büyük bir sorun oluşturabilir.

Bir diğer sınırlılık da öğretim elemanı bazı önemli noktalarda (öğrenme hızı, bilişsel beceriler, konuyla ilgili arkaplan bilgisi, konuya duyulan ilgi) öğrencilerinin az çok benzer özellikler taşıdığı varsayımına sahipken gerçekte anlama düzeyi bakımından öğrenciler büyük ölçüde farklılıklar gösterebilir.

Hazırlık ve Düzenleme

Pek çok öğretim elemanı, öğrencilerine düşünmeyi öğretme konusuna büyük ilgi duyar, ancak öğrencilerin bir şey hakkında –dersin içeriği– düşünebilmesi için yine de bir şey öğrenmesi gerekir. Bu sebeple, öğretim elemanlarının çoğunun zaman zaman düz anlatım yöntemine başvurmaları gerekecektir. Peki, daha etkili düz anlatım nasıl yapılır?

Öğrenme hedeflerinizi belirleyin. Sınıftan içeri adımınızı atmadan önce, neden orada olduğunuzu belirleyin. Öğrencilerinizden, bu dersin sonucunda neyi bilmelerini ve neyi yapabilmelerini istiyorsunuz? Bu ders bittiğinde, mezun olduklarında öğrencilerinizden neleri hatırlamalarını bekliyorsunuz? Neden? Bu öğrenme hedeflerinden ne kadarını düz anlatım yoluyla elde edebilirsiniz? Bu yolla bu hedeflerin hiç birine ulaşamazsanız başka ne yapmanız gerekir?

Bir format seçin. Davis (2009, s.137) ders konularının düzenlenmesi için altı yol önerir. İki örnek *konusal* (“Üniversite öğretiminde bazı ahlaki/etik konular nelerdir?”) ve *nedenseldir* (“Hangi tarihi olaylar anlatılan olaya yol açmıştır?”). Davis (2009, 137-138) altı tip düz anlatım yönteminden bahseder ve bunlara sunuş yoluyla öğretme ve vaka incelemesi de dahildir. Lowman (1995, s.130-133) sekiz tür düz anlatım yöntemi ya da düz anlatım bileşimini tarif eder. Öğrencilerin bilgi ya da değerlerine meydan okuyan *provokatör/kışkırtıcı düz anlatım* ve öğretim elemanının bir süre konuşması ve daha sonra öğrencilerin tepkilerini yazdıkları *kesintili düz anlatım* yöntemi örnek olarak verilebilir. (Ayrıca bakınız Angelo ve Cross, 1993, s. 303-306.)

Ders notlarınızın ana hatlarını belirleyin. Derste anlattıklarınızı kelimesi kelimesine yazmak yerine, dersinizin ana noktalarını listeleyin. Her ana noktanın altına, bu noktayı açıklayan ve detaylandıran daha az önemli diğer tüm noktaları sıralayın. Alanınız ile ilgili bilgili olduğunuz için bu noktaları seçmek size çok zor gelmemelidir. Asıl zorluk dersinizin içeriğini sınırlandıran zaman kısıtlamasında yatmaktadır.

Örnekleri dikkatlice seçin. İlgili ve somut bir örnek –özellikle öğrencilerin aşına oldukları ve onlara anlamlı gelen bir örnek ise– teori tanımlarından ya da özet paragraflardan daha fazla yardımcı olacaktır.

Kendiniz için notlar ekleyin. Notlarınıza renkli kodlarla öneriler ekleyin: “Çalışma kâğıdı dağıt,” “İlk diyagramı göster,” ya da “Soruları ya da yorumları almak için ara ver.”

PowerPoint gibi yazılımlar sunum yapan için notların eklenmesine imkan verir; bu notlar ekrana yansımaz ancak sunumuzun basılı kopyasında görünür.

Anlatmak istediğiniz noktaları dinleyiciyi dikkate alarak anlatın. Dersinizi, mümkün olduğunca (görselleriniz olsa bile) dinleyici dostu olacak biçimde sunmalısınız. Öğrencilerin derslerinizden öğrendiklerinin çoğu görme kaynaklı değil dinleme kaynaklıdır. Bu yüzden basit kelimeler, kısa cümleler ve günlük konuşma stili kullanın. Elbette mümkün olduğunca bilgiyi hem görsel ve hem de işitsel olarak sunmalısınız.

Sunum ve Açıklık

Dersin ilk haftasında öğrencileriniz hakkında, özgeçmişleri ve hedefleri ile ilgili bilgi edinin. Bu noktaya kadar öğretim elemanına odaklandık. Öğrenciler ise bu ortaklığın diğer yarısıdır. Öğrencilerin eğitim hedeflerinin ne olduğu ve bu ders içeriği ile ne yaptıkları nihayetle onların neyi öğrendikleri ve neyi hatırladıkları sizin öğretmen olarak yaptıklarınızdan daha fazla belirleyici olabilir (Bu bölüm sonundaki *Ek okumalar* kısmına bakınız: – *Düz Anlatım Sınıfları ile İlgili Konular-Topics Relevant to Lecture Classes*). Öğrencilerin isim, bölüm, dersinizle ilgili olabilecek daha önce alınan dersler ve benzeri gibi temel taahhüt bilgilerini büyük olasılıkla topluyorsunuzdur. Öğrencilerinizin motivasyonu ile ilgili verileri de toplamaya çalışın. Mesleğimin ilk yıllarında, öğrencilerime bu dersten ne almayı umduklarını sordum. Daha sonra bu soruya “bir ‘A’ notundan başka” ibaresini ekledim. Sonunda onlara “bu derste (genel psikoloji) insan davranışı hakkında sadece üç şey öğrenebilseydiniz, bunlar ne olurdu?” sorusunu sormaya başladım.

Bir önceki dersin ana noktalarını tekrar edin. Her dersin başında, son derisi kısaca özetleyin ve sonra bir önceki derste işlenen konu ile ilgili öğrencilerin herhangi bir sorularının olup olmadığını sorun.

Dersin ana hatlarını açıklayın ve ipuçları verin. Düz anlatım dersinizin organizasyonunu açıklayın –dersin ana planını öğrencileriniz ile paylaşın. Forsyth (2003, s.71-72), öğrencilerin dersin organizasyonunu algılamalarına yardımcı olabilecek 12 ipucu verir. Örneğin, olduğunuz noktayı belirten sözel ifadeler (“Beşinci ve son noktam...”) ya da karşılaştırma ve tezatlıklar (“Analiz ile sentez arasındaki fark nedir?”) kullanabilirsiniz.

Yeni bilgiyi önceki içerik ile ilişkilendirin. Belirli aralıklarla ana noktaları tekrarlayın ve öğrencilerinizin kavramların birbirleriyle nasıl ilişkili olduklarını görmelerine yardımcı olun. (Bu konudaki detaylar ve başarılı düz anlatım hakkındaki diğer öneriler için bakınız deWinstanley ve Bjork, 2002.)

Anlattığınız temel noktalar hakkında örnekler verin. İlgili örnekler verin ve mümkünse öğrencilerin çoğunun aşina olduğu güncel örnekleri kullanın.

Ders materyalinin karmaşıklık derecesine göre sunum hızınızı ayarlayın. Anlattığınız konu, öğrenciler için zor bir konu ise daha yavaş gidin, sorular için durun, bazı noktaları tekrar edin ve gerekirse bir örnek daha verin.

Öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çekmeye yardımcı olacak çeşitlilik katın. Belirli aralıklarla durun ve öğrencilerin konu ile ilgili soru sormalarına izin verin. Onlardan yorumlar istemek de faydalı olabilir. Yorum yapmalarına izin verin. Öğrencilerinizin belki konuyla ilgili sizin bilmediğiniz bir bilgileri olabilir. Bilginin sınıfın ön tarafı ile sınırlı olduğunu düşünmeyin.

Öğrencilerin sizi durdurup ilgili sorular yöneltmelerine, yorum yapmalarına ya da konuyu tekrar etmeniz için sizi durdurmalarına izin verin. Okuma, bir video izleme ya internette hazırlanan ya da sonradan internete kopyalanan yayını dinleme yalnızca düz anlatıma bağlı bir yaklaşımdan daha avantajlı öğretim yöntemleridir. Öğrenciler, başa dönerek bu kaynakları tekrar edebilir. Mümkün olduğunca sık bir şekilde, öğrencilerinize sizi “başa alma/sarma” şansı tanıyın.

Ders esnasında belirli aralıklarla konuyu toparlayın. Öğrencilerinizin konuyu özümsemelerine yardımcı olmak için ana noktaları özetleyin (Ayrıca bakınız. deWinstanley ve Bjork, 2002, s.23 vd.)

Önemli materyali vurgulayın. “Öğrenciler sıklıkla bunu öğrenmekte zorluk çekerler ama bu çok önemli bir kavramdır.” gibi şeyler söyleyebilirsiniz ya da en can alıcı vurguyu yapabilirsiniz: “Bu konu sınavda çıkacak!”

Ek Okumalar-Düz Anlatımlı Dersler Hakkındaki Konular. Dersin ilk günü hakkında: Davis (2009, s.37-47), Forsyth (2003, s.193-196), McKeachie ve Svinicki (2006, s.21-28). Not tutma hakkında: Davis (2009, s.265-267), Forsyth (2003, s.38-43), Kiewra (2002, muhtelif yerlerde), McKeachie ve Svinicki (2006, s.70-71).

İlgi ve Güdüleme

Bir önceki bölümlerde esas olarak düz anlatımın, “bütün” birey öğretiminden çok genellikle “kulaktan dolma eğitim” olarak adlandırılan *bilişsel* yönleri ele alındı. Bu bölümde ise düz anlatımın bazı duyuşsal yönleri incelenecektir. Basitçe ifade etmek istersek, öğrenciler ders materyalini ilgi çekici bulurlarsa –hatta belki materyalden hoşlanırlarsa– muhtemelen ilginç bulmamaları durumunda olduğundan daha çok öğrenecek ve hatırlayacaklardır.

(“Bütün” bireylerden bahsederken, Forsyth [2003, s.61-64], öğretim elemanlarının, öğrencileri ile dostane ilişki kurmakta kullanabilecekleri, öğrencilerin isimlerini öğrenme ya da *uygun* bir şekilde öğrencilere kendini ifade etme gibi teknikleri tarif eder.)

Derse bir soru, bir problem, güncel bir olay ya da öğrencilerin dikkatini çekecek herhangi bir şey ile başlayın. Görünüşte dersle ilgisi olmayan fakat vurgulamak istediğiniz temel noktalardan birini yansıtan ilginç bir hikâye ile derse başlayabilirsiniz.

Öğrencilerinize göz gezdirin, aralarında dolaşın ve espri yapın ancak asla bir öğrencinizi espri konusu yapmayın.

Coşkulu olun. Anlattığımız konuya değer verdiğiniz mesajını iletin. “Varoluş” hakkında konuştuğunda yüzü aydınlanan bir metafizik profesörüm vardı.

Ve tabiki sıkıcı olmaktan kaçının. Forsyth (2003, s.62), sıkıcı olmanın dokuz nedenini sıralar. Ders kitabının dışında derse bir şey katmayan, kişisel görüşlerini bildirmeyen ve öğrencilerin sorularını dikkate almayan bir öğretim üyesindeki *pasiflik* durumu örnek olarak verilebilir. Öğrencilerin ilgisiz soruları ile öğretim üyesi kolayca konu dışına çıktığında ya da konular saptırıldığında *konudan uzaklaşma* meydana gelir.

Multimedya ve teknolojiyi kullanın. Multimedya sunuları (örneğin, yansılar, görseller ve internet sayfaları), düz anlatımlı derslerinizi daha bilgilendirici, canlı kılar ve çeşitlilik sağlar. Gösterimler ve deneyler de aynı amaca hizmet eder.

Ek Okumalar-Teknolojik Yardım. Davis (2009) s.431-457; Forsyth (2003) s.233-260; Lowman (1995) s.145-154; McKeachie ve Svinicki (2006) s.229-252.

Geri Bildirim ve Etkileşim

Düz anlatımlı derslerin çoğunda, öğrencilerin konuşmasından daha çok öğretim üyelerinin konuşması söz konusudur. Ders esnasında öğrencilerin ne kadar öğreniyor oldukları hakkında geri bildirim almanızı ve öğrencilerinizi ders materyalleri ile etkileşimli hale getirmenizi sağlayacak pek çok yol bulunmaktadır.

Ders anlatırken zamanın çoğunda öğrencilerinizi izleyin. Söylediğiniz şeyleri takip ediyor görünüyorlar mı? Not tutuyorlar mı? Kafaları karışık ya da anlamamış gibi mi görünüyorlar? Bir uyarı: Birkaç öğrenci uyukluyor, okul gazetesini okuyor, internette geziniyorsa ya da başka şekillerde dersle ilgilenmiyorsa bu onların seçimi ve sorumluluğu, bizim değil. Biz onlara zorla öğretemeyiz! Öte yandan, derse ilgisi olmayan öğrencilerin öğrenmek isteyenlerin dikkatlerini dağıtmalarını önlemek bizim sorumluluğumuzdur.

Öğrencilerinizin gerçekten anlamadığını düşündüğünüzde durun ve onlara soru yöneltin. Verdikleri cevaplar sizin anlattıklarınızın basit tekrarlarından başka bir şey olmaması gerekir. Forsyth soru sorarken dikkate alınabilecek dokuz noktadan bahseder. (Forsyth, 2003, s.72-74). Örneğin, sorunuzu açık ve belirgin bir şekilde sorun (birden fazla soruyu aynı anda sormayın) ve öğrencilerinize düşünmeleri için zaman verin.

Dakikalık yorumlar (minute papers) yazdırmayı deneyin. Dersin sonuna doğru “Bu derste öğrendiğiniz en önemli şey nedir?” ya da “Hangi önemli soru bu derste cevapsız kaldı?” gibi soruları cevaplamaları için öğrencilerinize bir dakika ya da fazla süre verin. (Angelo ve Cross’un, 1993, s. 148 vd. Değerlendirme teknikleri-*Classroom assessment techniques* adlı kitabı, 400 sayfanın üzerindedir ve öğrencilerin ne öğrendikleri ya da öğrenmedikleri hakkında geri bildirim alma yöntemlerini kapsamaktadır.)

Soru-cevap oturumları planlayın. McKeachie, “...daha önce çoktan seçmeli testler için öğrencilerin çok sayıda ezber yaptıkları düz anlatım yöntemi ile öğretim yapılırdı. Şimdi daha çok öğretmen, öğrencilerin ders materyali hakkında daha fazla düşünmeleri, onu daha çok düzenlemeleri ve daha derinlemesine işlemeleri gerektiğinin farkına varıyor (Bembenutty, 2008, s. 365)” diye belirtir.

Lowman da “Tecrübeli öğretim elemanları düz anlatımın bilgi aktarılmasındaki ya da beceri kazandırılmasındaki temel sorumluluğu taşıyamayacağını bilirler. Bu iş, okuma ya da problem-çözme ödevleri ile gerçekleştirilmelidir (Lowman, 1995, s. 137)” diye ekler.

Düz anlatım ve tartışma karışımı. Forsyth (2003, s.77-78) bu iki tür yöntemin karışımını önerir. Önce bir süreliğine düz anlatım yapın, daha sonra öğrencilere tepkilerini sorun ya da sınıfta oylama yapın. Daha sonra söylenenleri destekleyen ya da yalanlayan noktalara değinerek düz anlatıma devam edin.

Formal veya informal öğrenme grupları oluşturun. Davis (2009) kitabının “Part IV: The Large-Enrollment Course” bölümünde düz anlatımı geliştirme konusunu ele alır. “Part V: Alternatives and Supplements to Lectures and Discussions (s. 179-253)” bölümünde ise örnek olay inceleme, benzeşim ya da oyunlar ve rol oynama yöntemlerinden bahseder.

Bonwell (1996), “Düz Anlatımı Desteklemek” bölümünde *süreci durdurma* ya da *düşün-eşleş-paylaş* bir soru ileri sürme ve öğrencilerin gruplar halinde bu soruya bir cevap vermeleri gibi etkinliklerin yapılmasını önerir. *Ders özetlerinde*, öğrenciler dersin bir bölümünde dinlerler ve daha sonra grup halinde özetler yazarlar.

Özet: Hatırlanması Gereken 10 Nokta

1. Düz anlatım bilgi aktarımı için faydalı fakat üst düzey öğrenme için uygun değildir.
  2. Dersin sonunda öğrencilerinizden neyi bilmeleri ve neyi yapabilmelerini istediğinize karar verin.
  3. Ders notlarınızın ana hatlarını belirleyin – önce temel noktaları ve sonra her temel noktanın altına bunları detaylandırarak ya da açıklayacak daha az önemli noktaları listeleyin.
  4. Derse başlamadan önce öğrencilerinizin aşına oldukları ya da onlara anlamlı gelen ilgili ve somut örnekler seçin.
  5. Öğrencilerinizin özgeçmişlerini ve hedeflerini öğrenmeye çalışın.
  6. Öğrencilerinize soru sormak, yorum yapmak ya da tekrar etmek üzere sizi durdurmalarına izin verin.
  7. Ders esnasında belirli aralıklarla anlattığımız konuda özetler sıkıştırın.
  8. Derse bir soru, sorun, güncel bir olay ya da öğrencilerin dikkatini çekecek herhangi bir şey ile başlayın.
  9. Öğrencilerinizi izleyin. Anlamadıklarını düşünüyorsanız, durun ve onlara soru sorun.
  10. Aktif öğrenme tekniklerini kullanın. Multimedia sunumları gibi teknolojik araçları kullanın.
-

Ek Okumalar. Yukarıda değinilen kaynaklara ek olarak kalabalık sınıflarda ders anlatma konusundaki tartışmalar sıklıkla aktif öğrenmenin dahil edilmesinin yollarını da kapsar. MacGregor ve diğerlerinin (2000), *Strategies for energizing large classes: From small groups to learning communities* adlı kitabı ve Weimer'ın (1987), *Teaching large classes well* adlı kitabı oldukça iyi kaynaklardır. Başka iyileştirmeler de bireysel olarak öğretim elemanının yaptığı değişikliklerden ziyade kurumsal değişikliklerden (bir ya da iki kredilik birinci sınıf seminer dersi oluşturmak gibi) kaynaklanır (Turner, 2009).

Kaynakça

Anderson, L.W. and Krathwohl, D. (2001). A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives. New York: Longman.

Angelo, T.A., and Cross, K.P. (1993). Classroom assessment techniques: A handbook for college teachers (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass.

Bembenutty, H. (2008). The teacher of teachers talks about learning to learn: An interview with Wilbert (Bill) J. McKeachie. *Teaching of Psychology*, 35, 363-372.

Bligh, D.A. (2000). What's the use of lectures? San Francisco: Jossey-Bass.

Bloom, B.S., Engelhart, M.D., Furst, E.J., Hill, W.H., and Krathwohl, D.R. (1956). Taxonomy of educational objectives: Handbook I, the cognitive domain. New York: David McKay.

Bonwell, C.C. (1996). Enhancing the lecture: Revitalizing a traditional format. In R.J. Menges and M.D. Svinicki (Eds.), *Bringing problem-based learning to higher education: Theory and practice: New Directions for Teaching and Learning*, No. 67 (pp. 31-44). San Francisco: Jossey-Bass.

Brown, G., and Atkins, M. (1998). *Effective teaching in higher education*. London: Methuen.

Chickering, A.W., and Gamson, Z.F. (1987). Seven principles for good practice in undergraduate education. *AAHE Bulletin*, 39 (7), 3-7.

Davis, B.G. (2009). *Tools for teaching* (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass.

deWinstanley, P.A., and Bjork, R.A. (2002). Successful lecturing: Presenting information in ways that engage effective processing. In D.F. Halpern, and M.D. Hake (Eds.), *Applying the science of learning to university teaching and beyond: New Directions for Teaching and Learning*, No. 89 (pp. 19-31). San Francisco: Jossey-Bass.

Erickson, B.L., Peters, C.B., and Strommer, D.W. (2006). *Teaching first-year college students*. San Francisco: Jossey-Bass.

Forsyth, D.R. (2003). *Professor's guide to teaching: Psychological principles and practices*. Washington, DC: American Psychological Association.

The IDEA Center (March 10, 2009). Personal communication.

Kiewra, K.A. (1991). Aids to lecture learning. *Educational Psychologist*, 26, 37-53.

Kiewra, K.A. (2002). How classroom teachers can help students learn and teach them how to learn. *Theory into Practice*, 41, 71-80.

Lowman, J. (1995). *Mastering the techniques of teaching* (2nd ed.).